

1.4 Paikallisen opetussuunnitelman laadinta ja keskeiset opetusta ohjaavat ratkaisut

Rautavaaran yhtenäiskoulun ohjaussuunnitelma

1) Rakenteet ja toimintatavat:

Ohjaus on vuorovaikutteista ja jatkuvaa toimintaa, jossa tavoitteena on oppilaan kokonaisvaltaisen kasvun, oppimisen ja kehittymisen tukeminen. Jokaista oppilasta kunnioitetaan yksilönä, jolla on oikeus riittävään ohjaukseen.

Oppilaanohjauksen ydintehtävä on henkilökohtainen ohjaus koko perusopetuksen ajan jo ensimmäisestä luokasta alkaen. Henkilökohtaisella ohjauksella selkiytetään tulevaisuuden tavoitteita ja tuetaan oppilaiden persoonallista kasvua ja kehitystä. Alakoulussa oppilasohjaus on luokanopettajan tehtävä. Yläkoulussa henkilökohtaista ohjausta annetaan enimmäkseen oppilaanohjaajan toimesta, mutta ohjaukseen liittyviä keskusteluja käyvät myös muut koulun toimijat oman osaamisensa puitteissa (luokanohjaajat, erityisnuorisotyöntekijä, oppilashuollon henkilöstö ja rehtori). Jokaiselle 9. luokan oppilaalle mahdollistetaan henkilökohtainen keskustelu oppilaanohjaajan kanssa vähintään kerran ennen yhteishakua.

Rautavaaran yhtenäiskoulussa oppilaanohjaus- oppiainetta on seitsemännellä vuosiluokalla 0,5 vuosiviikkotuntia, kahdeksannella vuosiluokalla 0,5 vuosiviikkotuntia ja yhdeksännellä vuosiluokalla 1 vuosiviikkotunti.

2) Työn- ja vastuunjako:

Rehtori:

- järjestää opinto-ohjaukselle riittävät resurssit ja toimintaedellytykset
- tekee opiskeluun liittyvät hallinnolliset päätökset
- osallistuu tarvittaessa tehostettuun henkilökohtaiseen ohjaukseen tilanteissa, joissa oppilaalla on haasteita suoriutua perusopetuksesta
- koordinoi oppilashuoltoryhmän toimintaa
- on VALPAS-järjestelmän pääkäyttäjä (yhdessä koulusihteerin kanssa)
- vastaa jälkiohjauksesta kesällä yhteishaun tulosten tultua
- tiedottaa ja tekee tarvittaessa yhteistyötä huoltajien kanssa

Oppilaanohjaaja

- on päävastuu ohjauksen suunnittelusta ja toteutuksesta, rehtori ja etsivä kuraattori tukena
- vastaa oppilaanohjauksen käytännön järjestelyistä ja toteutuksesta
- vastaa yhteishaun toteuttamisesta yhteistyössä kotien kanssa
- ohjaa ja tukee oppilaiden koulukäyntiä luokanvalvojan, aineenopettajien ja muiden toimijoiden kanssa
- tiedottaa ja tekee yhteistyötä huoltajien kanssa varsinkin peruskoulun päättövaiheessa
- koordinoi TET-jaksot
- vastaa yhteistyöstä eri oppilaitosten ja työelämän toimijoiden kanssa

Kuraattori:

- ennaltaehkäisevä työ (esim. koulukiusaaminen ja sosiaalisten haasteiden lieventäminen)
- palveluohjaus

Etsivä nuorisotyöntekijä

- vapaaehtoinen tuki ja ohjaus 13-29 vuotiaille
- koulumotivointi ja nuoren tukeminen häntä haastavissa asioissa ja niiden selvittämisessä
- niveltävyyteistyö peruskoulun päättövaiheessa: jatko-opintopohdinnat, yhteistyö huoltajien kanssa, hakemusten kirjoittamisessa ja lähettämässä avustaminen, tarvittaessa mukana oppilaitostutustumisissa, muutto- ja toimeentuloasiat
- niiden opiskelijoiden seuranta ja tuki, jotka keskeyttävät peruskoulun jälkeiset opinnot ja kotipaikka on Rautavaara

Luokanohjaaja:

- on oppilaan lähiaikainen, joka huolehtii luokan yhteishengestä ja koulunkäynnin kokonaistilanteesta
- perehdyttää oppilaat koulun toimintaan
- seuraa oppilaiden koulunkäyntiä ja poissaoloja
- tiedottaa oppilaita ja huoltajia ajankohtaisista asioista
- pitää luokan arviointi-/oppimiskeskustelut
- vastaa pedagogisten asiakirjojen laatimisen ja päivittämisen koordinoinnista yhdessä erityisopettajan kanssa

3. Kodin ja koulun yhteistyö ohjauksessa:

Yhteistyötä tehdään monin tavoin kullekin luokalle sopivalla tavalla. Huoltajia voidaan pyytää esimerkiksi luokkaan kertomaan omista ammateistaan ja opintopoluistaan tai ryhmät voivat vieraila huoltajien työpaikoilla. Yhteistyötä lisätään mahdollisuuksien mukaan perusopetuksen päättövaiheessa. Yhteistyö huoltajien kanssa tapahtuu pääsääntöisesti Wilman kautta tai puhelimitse, vanhempainilloissa sekä oppimiskeskustelujen yhteydessä. Lukuvuosittain on myös vähintään yksi vanhempainilta. Yhdeksännellä vuosiluokalla pidetään vanhempainilta, jossa käsitellään yhteishakua.

4. Tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus:

Mikäli oppilas tarvitsee tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta (esim. tehostetun tai erityisen tuen oppilas tai ei varmuutta mihin hakee yhteishaussa), lisätään henkilökohtaisten keskustelujen määrää. Arvion tehostetun henkilökohtaisen ohjauksen tarpeesta tekee oppilaanohjauksesta vastaava lehtori oppilaan, huoltajien sekä muiden opettajien kanssa käytyjen keskustelujen perusteella. Keskusteluihin osallistuu tarpeen mukaan huoltaja, oppilaanohjauksesta vastaava lehtori, luokanvalvoja, erityisopettaja ja/tai erityisnuorisotyöntekijä. Oppilas sekä oppilaanohjauksesta vastaava lehtori kartoittavat yhteistyössä erityisnuorisotyöntekijän kanssa erilaisia oppilaalle sopivia jatko-opiskelumahdollisuuksia.

5. Jatko-ohjaus perusopetuksen jälkeisiin opintoihin:

9. luokan oppilaanohjauksen oppitunneilla tutustutaan eri koulutusmuotoihin ja jatko-opiskelumahdollisuuksiin. Myös yhteishaku on mahdollista tehdä oppilaanohjauksen tunnilla. Oppilaan siirtyessä perusopetuksesta toiselle asteelle oppilaanohjauksesta vastaava lehtori, erityisopettaja sekä etsivä nuorisotyöntekijä/kuraattori läpi 9.luokan oppilaiden tuentarpeet, niihin liittyvät pedagogiset asiakirjat ja muut oppilaan opiskeluun liittyvät lausunnot. Oppilaanohjauksesta vastaava lehtori vastaa tarvittavasta tiedonsiirrosta vastaanottavan toisen asteen oppilaitokseen.

Oppilaanohjauksesta vastaava lehtori järjestää tutustumisia ja osallistuu vierailuihin toisen asteen oppilaitoksiin. Siirtymisen tukena voi toimia myös etsivä nuorisotyöntekijä, jonka avulla nuori saa tukea asunto-,opinto-,matkustus- ja toimeentuloasioissa.

Koulutuksen järjestäjällä on velvollisuus seurata oppivelvollisten toisen asteen opintoihin siirtymistä. Toisen asteen opintoihin siirtymistä seurataan valtakunnallisen VALPAS-järjestelmän avulla. Rautavaaran kunnassa VALPAS-järjestelmän pääkäyttäjät ovat rehtori sekä koulusihteeri.

6. Työelämäyhteistyö:

Työelämään tutustumalla lisätään oppilaiden ymmärrystä siitä, mitä erilaisia ammatteja yhteiskunnassa on. Keskeisenä tavoitteena on myös tutustua kotiseudun elinkeinoihin. Työelämään tutustumalla oppilas lisää ymmärrystään siitä, mitä hän haluaa lähteä peruskoulun jälkeen opiskelemaan.

Vuosiluokilla 1-2 oppilaat tutustuvat erilaisiin ammatteihin. Oppilaiden vanhempia voidaan kutsua esittelemään kouluun omia ammattejaan. Alkuluokilla tuetaan lapsen myönteistä minäkuvan kehittymistä, vastuuntuntoa sekä itsensä aktiivista toteuttamista. **Vuosiluokilla 3-6** opetusryhmät vierailevat mahdollisuuksien mukaan eri työpaikoilla. Myös luokkaan voidaan kutsua eri ammattiryhmien edustajia kertomaan työstään. Kuudennella vuosiluokalla vierailaan Yrityskylässä, joka on toiminnallinen oppimisympäristö. Se on koululaisten oma yhteiskunta, pienoiskaupunki, jossa oppilas työskentelee omassa ammatissaan saaden palkkaa tekemästään työstä.

Vuosiluokilla 7-9 toteutetaan edelleen vierailuja eri työpaikoille ja kutsutaan eri ammattialojen edustajia vierailemaan koululla. Jokaisen aineenopettajan vastuulla on auttaa oppilasta löytämään ”oma juttunsa”. Lisäksi järjestetään TET-jaksot vuosiluokilla 8-9, sekä Yrityskylä- vierailu vuosiluokalla 9.

7. Työelämään tutustumisen järjestelyt:

Vuosiluokilla 7-9 työelämään tutustumisen (TET) jaksot järjestetään seuraavasti:

- 8.lk: yhden viikon TET-jakso kevätlukukaudella
- 9.lk: kaksi yhden viikon TET-jaksoa, toinen syyslukukaudella ja toinen kevätlukukaudella

Työelämään tutustumisen käytännön järjestelyistä vastaa se lehtori, kenen opetusvelvollisuuteen oppilaanohjaus on luettu.

15.4.19 Oppilaanohjaus

Ohjaus, tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus ja tukea tarvitsevan ohjaus oppilaanohjauksessa vuosiluokilla 7-9

Oppilaanohjauksessa huomioidaan jokaisen oppilaan yksilölliset lähtökohdat ja tarpeet. Ohjausta eriytetään ottamalla huomioon oppilaiden henkilökohtaiset tavoitteet, kokemukset, harrastukset, kiinnostuksen kohteet, osaamisalueet sekä elämäntilanteeseen vaikuttavat tekijät. Keskeistä on eri toimijoiden yhteistyö erityisesti opiskeluun kuuluvien siirtymä- ja nivelvaiheiden ohjauksessa. Jatko-opintoihin liittyvä ohjaus aloitetaan riittävän varhain. Monialaista yhteistyötä tehdään erityisesti myös tehostettua henkilökohtaista ohjausta ja tukea tarvitsevien oppilaiden sekä erityisestä syystä koulutuksen ulkopuolelle jäämässä olevien nuorten opintojen jatkumisen turvaamisessa.

Oppilaalla, joka tarvitsee perusopetuksen jälkeisiin jatko-opintoihin hakeutumiseen liittyvää tukea, on oikeus saada oppilaanohjauksen lisäksi tarpeidensa mukaista tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta vuosiluokilla 8 ja 9. Tehostetussa henkilökohtaisessa oppilaanohjauksessa painopisteenä on oppilaan jatko-opintovalmiuksien kehittäminen sekä ohjaaminen oppilaalle sopiviin jatko-opintoihin. Tavoitteena on, että jokaiselle oppilaalle löytyy jatko-opiskelupaikka, jossa oppilas jatkaa oppivelvollisuuden suorittamista perusopetuksen jälkeen.

Oppilas jatkaa perusopetuksen jälkeen toisen asteen tutkinnon suorittamiseen, toiselle asteelle valmentavaan koulutukseen tai muuhun oppivelvollisuuslaissa määriteltyyn koulutukseen. Tehostetun henkilökohtaisen oppilaanohjauksen tarpeen arvioi ensisijaisesti oppilaanohjaaja oppilaanohjauksen sisältöjen ja tavoitteiden näkökulmasta.

Tehostetussa henkilökohtaisessa oppilaanohjauksessa oppilaalle annetaan henkilökohtaista ja muuta oppilaanohjausta sekä laaditaan henkilökohtainen jatko-opintosuunnitelma. Henkilökohtaiseen jatko-opintosuunnitelmaan kirjataan oppilaan vahvuuksia sekä tavoitteita siirtymisestä perusopetuksen jälkeisiin opintoihin. Näitä vahvistetaan suunnitelmallisesti oppilaan yksilölliset lähtökohdat ja tarpeet huomioiden. Oppimisen ja koulunkäynnin tukea tarvitsevan oppilaan kohdalla jatko-opintoihin liittyvä ohjaus aloitetaan riittävän varhain. Suunnittelussa otetaan huomioon oppilaan yksilölliset taipumukset, oppimisen ja opiskelun tuen tarve ja koulutuksen mahdollistamat työllistymisnäköymät. Oppilaalle ja hänen huoltajalleen tarjotaan mahdollisuuksia tutustua oppilaalle soveltuviin perusopetuksen jälkeisiin jatko-opintomahdollisuuksiin. Oppilaalle ja huoltajalle annetaan riittävästi tietoa oppimisen ja opiskelun tuen jatkumisen mahdollisuuksista perusopetuksen jälkeisissä opinnoissa sekä tarvittaessa muista tukimuodoista.